

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/25
6098 S. TBK/400

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2026/3216
Karar No. 2026/6543
Tarihi: 07.09.2026

●İŞÇİNİN ÖZEN BORCU
●İŞÇİNİN KUSURUNDAN SORUMLU OLMASI
●İŞÇİNİN KUSURUNUN BELİRLENMESİNDE
İŞİN TEHLİKELİ OLUP OLMAMASI,
UZMANLIĞI VE EĞİTİMİ GEREKTİRİP
GEREKTİRMEMESİ İLE İŞÇİNİN İŞVEREN
TARAFINDAN BİLİNER VEYA BİLİNMESE
GEREKEN YETENEK VE NİTELİKLERİNİN
GÖZ ÖNÜNDE TUTULMASININ GEREKTİĞİ

ÖZETİ İş sözleşmesinin tarafı olan işçi, işi özenle ifa borcu altındadır. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 396. maddesinde, işçinin yüklendiği işi özenle yapmak zorunda olduğu ifade edilmiş ise de gösterilmesi gereken özenin derecesi ile ilgili herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir. 6098 sayılı Kanun'un "İşçinin sorumluluğu" kenar başlıklı 400. maddesine göre işçi, işverene kusuruyla verdiği her türlü zarardan sorumludur. Aynı maddenin 2. fıkrasında bu sorumluluğun belirlenmesinde; işin tehlikeli olup olmaması, uzmanlığı ve eğitimi gerektirip gerektirmemesi ile işçinin işveren tarafından bilinen veya bilinmesi gereken yetenek ve niteliklerinin göz önünde tutulacağı ifade edilmiştir. Bu hükme göre işçinin sorumluluğunun belirlenmesinde işin niteliğinin yanında işçinin gerek subjektif gerekse objektif özelliklerinin önemli bir rol oynayacağı tartışmasızdır.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı Sağlık Transport Nakliye ve Tic. Ltd. Şti. vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul

eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı Şirket vekili dava dilekçesinde; müvekkili Şirketin lojistik alanında faaliyet gösterdiğini, davalı işçinin işyerinde çalışırken 18.08.2020 tarihinde davacı işverenliğe ait tır aracı ile çıktığı İtalya seferi sonrasında Türkiye'ye dönüş yaparken İtalya'da zimmetindeki aracın yüklemesi tamamlandıktan sonra gümrük işlemleri izin belgesi olan dozvolaya gerekli tüm bilgileri yazması gerekirken, söz konusu evrağın "İtalya'dan çıkış tarihi" bölümünü boş bırakması nedeniyle İtalya'daki yetkili mercii tarafından yapılan kontrolde dozvola evrakının eksiksiz doldurulmaması nedeniyle ilgili ülkenin yasaları gereği davacı işveren firmaya 4.130,00 Euro evrak eksik doldurma cezası ve 517,00 Euro park cezası kesildiğini, davalının kullandığı zimmetindeki tır aracının da İtalya'da parka çekilerek bağlandığını, aracın bağlanması ve para cezaları nedeniyle davalının müvekkilini zarara uğrattığını, davalı hakkında zararın tahsili için icra takibi başlatıldığını, davalının itirazı üzerine takibin durduğunu ileri sürerek itirazın iptali ile davalının %20'den az olmamak üzere icra inkar tazminatına karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; açılan davanın haksız ve yersiz olduğunu, davacı Şirketin iddialarının gerçeği yansıtmadığını, davalı işçinin icraya konu borçtan sorumlu olmadığını, davalının kusuru bulunmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; dosya kapsamı incelendiğinde işe iade davasının görüldüğü Bakırköy 13. İş Mahkemesinin 2020/463 Esas sayılı dosyasının bilirkişi raporundan da anlaşılacağı üzere davacı Şirketin uğradığı zararda davalı işçinin kusurunun bulunmadığı, davacı Şirketin kusurlu olduğu, Bakırköy 13. İş mahkemesinin 2020/463 Esas sayılı kararının kesinleştiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı Şirket vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; dava dosyasında Bakırköy 13. İş Mahkemesinin 2020/463 Esas sayılı dosyasında davacının uğradığı zararda davalı işçinin kusuru bulunduğu ispat edilemediği, taraflar arasındaki güven ilişkisinin zedelendiği gerekçesiyle açılan işe iade davasının reddine karar verildiği, kararın istinaf incelemesinden geçerek kesinleştiği, İlk Derece Mahkemesinin kararının dosya kapsamına uygun olduğu gerekçesiyle davacının istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı Şirket vekili temyiz dilekçesinde;

1. Somut dosyada alınan bilirkişi raporları yerine, Bakırköy 13. İş Mahkemesinin 2020/463 Esas sayılı işe iade davasında alınan bilirkişi raporundaki dayanaksız gerekçe esas alınarak davanın reddedilmesinin hatalı olduğunu,

2. İlk Derece ve Bölge Adliye Mahkemesi kararlarında yeterli gerekçe bulunmadığını, işe iade davasında alınan bilirkişi raporunun yanlış yorumlandığını, o raporda her iki tarafa da kusur atfedilmiş olduğunu,

3. Davalı işçiye işe başlarken gerekli eğitimlerin eksiksiz verildiğini, hatta İtalyan dozvolasının nasıl doldurulacağını anlatıldığını, davalı işçinin bu belgelerin altında imzasının bulunduğunu,

4. İşe iade davasında işe iadesi gerekip gerekmediği yönüyle inceleme yapıldığını, bu nedenle kusur oranına ilişkin belirleme yapılmasına gerek duyulmadığını, kusur incelemesinin somut dosyada alınan raporlarda yapıldığını, işe iade dava dosyasındaki bilirkişi raporunun somut olmadığını,

5. İtalyan ceza evrakının tercümesine göre ve İtalya'dan çıkış tarihini özensiz davranarak dozvolaya yazmaması nedeniyle davalı işçinin tam kusurlu olduğunu,

6. Dosyaya mübrez delillerin ve bilirkişi raporlarının davalının sorumluluğunu ortaya koyduğunu, bu hususlar değerlendirilmeden, delillerine itibar edilmeden, hatalı bilirkişi raporu dayanak yapılarak, yetersiz gerekçeyle karar verildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık; davacı Şirketin uğradığı zararda davalı işçinin kusurunun bulunup bulunmadığı ile varsa kusur oranının tespitine ilişkindir.

İş sözleşmesinin tarafı olan işçi, işi özenle ifa borcu altındadır. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 396. maddesinde, işçinin yüklendiği işi özenle yapmak zorunda olduğu ifade edilmiş ise de gösterilmesi gereken özenin derecesi ile ilgili herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir.

6098 sayılı Kanun'un "İşçinin sorumluluğu" kenar başlıklı 400. maddesine göre işçi, işverene kusuruyla verdiği her türlü zarardan sorumludur. Aynı maddenin 2. fıkrasında bu sorumluluğun belirlenmesinde; işin tehlikeli olup olmaması, uzmanlığı ve eğitimi gerektirip gerektirmemesi ile işçinin işveren tarafından bilinen veya bilinmesi gereken yetenek ve niteliklerinin göz önünde tutulacağı ifade edilmiştir. Bu hükme göre işçinin sorumluluğunun belirlenmesinde işin niteliğinin yanında işçinin gerek subjektif gerekse objektif özelliklerinin önemli bir rol oynayacağı tartışmasızdır.

Zarar görenin kendi kusurunda, kişinin kendisine zarar veren bir hareket tarzı söz konusudur. Zarar görenin kendi kusuru, akıllıca iş gören, mantıklı bir kişinin, kendi yararı gereği zarara uğramamak için kaçınacağı veya kaçması gereken bir eylemi olarak nitelendirilmelidir. Zarar görenin kusuruna ortak kusur, birlikte

kusur veya müterafik kusur da denilmektedir (Haluk Tandoğan, Türk Mesuliyet Hukuku, Ankara, 1961, s. 318).

Dosya kapsamı ile sabit olduğu üzere davacı Şirketin zararı; tır şoförü olan davalının İtalya seferinde zimmetindeki araca yükleme yaptıktan sonra geçiş belgesine (dozvola) çıkış tarihini kaydetmemesi, yetkili mercilerce yapılan denetimde bu eksikliğin saptanması üzerine davacı şirkete idari para cezası kesilmesi ve aracın parka çekilerek bağlanması neticesinde meydana gelmiştir. Davacı Şirket, uğradığı zararın davalı işçiden tahsilini talep etmiş; davalı taraf davanın reddini savunmuştur. İlk Derece Mahkemesince, kesinleşen işe iade davasının gerekçesi ve o dosyada alınan bilirkişi raporu esas alınarak davanın reddine karar verilmiş; Bölge Adliye Mahkemesince de davacının istinaf başvurusu esastan reddedilmiştir.

Somut uyumsuzlukta davacı Şirketçe sunulan deliller incelendiğinde; davalının istihdam edildikten sonra Şirket içi eğitimlere katıldığı, "Eğitim Konuları" başlıklı metinlerde sınır kapılarında teslim alınan geçiş belgelerinin (dozvola) teker teker kontrol edilmesi, eksiksiz doldurulması ve sınır geçişlerinde mühürlenmesine dair açık talimatların yer aldığı; "Oryantasyon Eğitim Formu"nda ilgili kayıt ve belgelerin tanıtıldığına ilişkin kısmın onaylandığı ve bu evrakın altında eğitimi alan personel sıfatıyla davalının imzasının bulunduğu sabittir. Davacı işveren ayrıca eğitim sürecinde işçiye örnek bir dozvola belgesinin de gösterildiğini ileri sürmüştür. Davacı tanıkları, tır şoförlerine işe başladıkları gün ve sefer öncesinde başşoför tarafından dozvolanın tüm detaylarıyla anlatıldığını ve karşılaşılabilecek sorunlar hakkında bilgi verildiğini ifade etmiştir. Davalı tanıkları, işe girişlerinde kendilerine dozvolanın doldurulmasına ilişkin eğitim verilmediğini beyan etmişlerse de tanıklardan E.H'nin davalı işçiden önceki bir dönemde çalışıp işten ayrıldığı anlaşılmaktadır. Diğer yandan davalı işçi olayın ardından alınan savunmasında İtalyan polisi ile arasında geçen konuşmaya yönelik olarak "...Problem ne diye sorduğumda ülkeden sadece ayrılma tarihi yazmıyor dedi, daha ülkedeyim, ülkeden ayrılmadım ve yüklemem var, dememe rağmen buna ek olarak ülkeden günlük sürüşüm bittiği için bir sonraki gün ayrılacağımdan dolayı tarih yazmadım desemde sadece dozvoladaki tarih için 4.130 Euro ve Euro 5 sertifikası için 58 Euro ceza yazdı ve aracı bağladı (Park parası 517 Euro)

Şengen ülkesi olan İtalyaya ilk defa geldiğimden dolayı çalışmakta olduğum Sağlık Lojistik firmasında yetkili kişilerin dozvola doldurma ile alakalı herhangi bir oryantasyon eğitimi ve İtalya dozvolası kurallarını anlatmadıkları için benim böyle bir kanundan cezadan haberim yoktu, mantıklı olarak ülkeden ayrılma tarihi ülke çıkış kapısına geldiğimiz zaman yazdığımız için (Almanya, Fransa, Avusturya, Slovenya) gibi ülkelerde hep kapılarda yazdığımızdan bu cezanın benim suçum olduğunu düşünmüyorum" şeklinde açıklama yapmıştır.

Açıklanan ilkeler ve maddi olgular ışığında; işe başlarken birtakım eğitimlere tabi tutulduğu anlaşılan davalı işçinin meydana gelen zarardan sorumlu olup

olmadığının duraksamaya yer vermeyecek biçimde tespiti zorunludur. Şu hâlde Mahkemece yapılması gereken iş; taşımacılık ve gümrük mevzuatında uzman bir bilirkişiden tarafların kural ihlallerine ilişkin teknik rapor alınması, ardından bu tespitler doğrultusunda dosyadaki tüm deliller, işin niteliği ile işçinin kıdem ve tecrübesi birlikte gözetilerek tarafların kusur durumu ve oranının bizzat Mahkemece takdir ve tayin edilmesi suretiyle sonucuna göre bir karar verilmesidir. Bu hususlar gözetilmeden, eksik inceleme ve yanılgılı değerlendirmeye hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

07.09.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.